מקדש הורדוס על אבן השתייה...

רמי ניר © 2013

ללא ספק, על אבן השתייה יכול היה להיבנות רק מקדש אחד – והיה זה המקדש אשר בנה הורדוס. למעשה, מאותו רגע היסטורי ואילך צוברת אבן השתייה עם יְרוּשֶׁלֶם מסה נבואית להיות אֶבֶן מַעֲמֶסְה לְכָל-הָעַמְים--בְּל-עֹמְסְיהָ שָׁרוֹט יִשְּׁרֵטוּ וְנֶאֶסְפוּ עָלֶיהָ כֹּל גּוֹיֵי הָאֶרֶץ... = (זכריה יבי 3) = בימינו. מאחר ודרושות שנים מספר לבניין מקדש התחייב הורדוס, לשמור על המקדש השני (זה שהוקם מאות שנים קודם לכן מצפון לאבן השתייה) ולאפשר נאמנה עבודת אלהים ברציפות כל עוד מקדשו החלופי שבנה על אבן השתייה אינו מושלם ואינו מכיל את עבודת האלהים.

מבחינה הלכתית, מעמדו של הורדוס בן אנטיפטרוס ואימו קיפרוס שהייתה נסיכה ערבייה נבטית נחשב – "עבד כנעני" – והנה הוא זה, הורדוס שהיה מלך בנאי רב תפארת, הוא שהגשים נבואה מתוך אינטרס זר ליהדות להיות בָּהֶר הַזֶּה בְּחֶרְפַּת בְּנֵי-הַלּוֹט הַלּוֹט עַל-כְּל-הָעַמִּים וְהַמַּסֵּכָה הַנְּסוֹכָה עַל-כְּל-הַעַמִּים וֹהַלֹא, אלמנט היסטורי רב משמעות זה הציץ ופרח כדי להכפיש את נצח ישראל ולבטל את זכויות היהודים תוך שאיפה להביא להשמדתם ואכן כל זאת בימינו בהסתמך על קדושת אבן השתייה לאחר שהורחב מתחם הר הבית והורדוס בנה על אבן זו את המקדש החלופי.

מוכח כי אבן השתייה במונח נבואי נוסדה להיות = "אֶבֶן בּחַן" = (ישעיה כחי 10) = לָבֵן כּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוֹה הִנְנִי יִפְּד בְּצִיּוֹן אָבֶן אֶבֶן בּחַן פִּנַּת יִקְרַת מוּסְד מוּפְד-הַמַּאֲמִין לֹא יָחִשׁ... ואכן, חובה הייתה לייסד אותה להיות כזו "אֶבֶן בֹּחַן" ולכן עד אז לא הייתה קיימת אבן שכזאת "בְּצִיּוֹן". לפי-כך, אבן השתייה נוסדה להיות – כספת אבן – מאבני המקדש הראשון שחרב ובעצמת התגשמות הנבואה יוסדה בידי "שְּרָיָה כֹּחֵן הָרְאשׁ" עם חורבן המקדש הראשון לשמור על לוחות הברית שמא יפלו בשבי בידי זרים. והנה, בזכות מבנה המקדש המפואר שבנה הורדוס ובעיקר מאז חורבן טיטוס, הפכה אבן השתייה להיות אֶבֶן מַעַמְסָה, אגדה דתית, המוליכה שולל עד ימינו את היהדות ובעיקר את האיסלם באין רחם.

א. תעודת טווחי הזמן לעניין חורבן המקדש הראשון וההכנות לבניין המקדש השני – כדלקמן:

.1

וְהָיִתָּה כָּל-הָאָרֶץ הַזֹּאת לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה וְעָבְדוּ הַגּּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת-מֶלֶךְ בָּבֶל--שִׁבְעִים שָׁנָה וְהָיָה בִמְלֹאות שָׁבָּעִים שָׁנָה אֵפְקֹד עַל-מֵלֶךְ-בָּבֵל וְעַל-הַגּוֹי הַהוּא נְאֶם-יִהוָה אֵת-עֵוֹנֶם... (ירמיה כּהי 1-11)

.2

וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לִכְלוֹת דְּבַר-יְהוָה מְפִּי יִרְמְיָה הֵעִיר יְהוָה אֶת-רוּחַ כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ-פָּרַס וַיַּצְבֶּר-קוֹל בְּכָל-מַלְכוּתוֹ וְגַם-בְּמִרְתָּב לֵאמֹר כֹּה אָמֵר כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס--כֹּל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמִיִם וְהוֹא-פָקַד עָלַי לִבְנוֹת-לוֹ בַּיִת בִּירוּשָׁלֵם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה... (עורא אִי 2-1)

. 3

וַיְהִי עַם-הָאָרֶץ--מְרַפִּים יְדֵי עַם-יְהוּדָה וּמְבַהֲלִים אוֹתָם לִבְנוֹת וְסֹכְרִים עֲלֵיהֶם יוֹעֲצִים לְהָפֵר עֲצָתָם--בָּל-יְמֵי כּוֹרֶשׁ מֶלֶךָ פָּרַס, וְעַד-מַלְכוּת דָּרְיָנֵשׁ מֶלֶך-פָּרָס... (עורא ד׳ 3-4)

4

בִּשְׁנַת אַחַת לְדָרְיָנֶשׁ בֶּּן-אֲחַשְׁנֵרוֹשׁ--מְיֶּרֵע מָדִי אֲשֶׁר הָמְלַךְ עַל מַלְכוֹת בַּשְּׁדִּים בִּשְׁנַת אֲחַת לְמָלְכוֹ אֲנִי דָּנִיֵּאל בִּינֹתִי בַּפְּבָּרִים מִסְפֵּר הַשְּׁנִים אֲשֶׁר הָיָה דְבַר-יְהוָה אֶל-יִרְמְיָה הַנְּבִיא לְמַלֹאות לְחָרְבוֹת יְרוּשְׁלֵם שָׁבָּעִים שָׁנָה... (דניאַלִטִי 1-2)

ב. "אבן השתייה" = "הָאֵבֵן הָרֹאשָׁה" = "יִכָּרֵת מָשִׁיחַ":

כישלון הוצאת לוחות הברית מכספת הָאֶבֶן הָרֹאשָׁה = (זכריה די ד-3) = וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלֵי לֵאמֹר זֶה דְּבַּר-יְהְנָה אֶלֵּר-זְרָבָּבֶל לֵאמֹר לֹא בְחַיִּל וְלֹא בְכֹחַ--בִּי אִם-בְּרוּחִי אָמֵר יְהוְה צְבָאוֹת מִי-אַתָּה הַר-הַגָּדוֹל לִפְנִי זְרַבָּבֶל לְמִישֹׁר וְהוֹצִיא אֶת-הָאֶבֶן הָרֹאשָׁה--תְּשֵׁאוֹת חֵן חֶן לָה... כלומר, בחופף לנבואת החזון, המשיח זְרַבָּבֶל בְּבִּיל וְהוֹצִיא אֶת-הָאֶבֶן הָרֹאשָׁה--תְּשֵׁאוֹת חֵן חֵן לָה... כלומר, בחופף לנבואת החזון, המשיח זְרַבָּבֶל בַּן-שְׁאַלְתִּיאֵל נכרת = (דניאל טִי 2-2) = שַׁבִעִים שְׁבְעִים נְחָבֶּץ עַל-עַמְּך וְעַל-עִיר קַדְשִׁך לְכַבֵּא הַפְּשַׁע וּלְהָתֵם חָשָּאת וּלְכַפֵּר עָוֹן וּלְהָבִית יְרוּשָׁלַם עַד-מְשִׁיחַ וְלָחִתֹּם חָזוֹן וְנָבִיא וְלִמְשֹׁחַ קּדָשִׁים וְתַדַע וְתַשְּבֵּל מִן-מִצְא וְחָבִי וְבְּבְנִת יְרוּשְׁבַם עַד-מְשִׁיחַ נָּגִיד--שְׁבֻעִים שְׁבְּעִה וְשְׁבֵּעִים שִּשִּׁים וּשְׁנֵים תְּשׁוֹב וְנִבְנְתָה רְחוֹב וְהָבִיֹם הְאָבִים וְאַבִּים וְאָבִים הְשִׁבִּים נְשִׁבִּים יִּשְׁתִּם וְאָבִים שְׁבִּים וְאָבִים וְאָבִים הְשִּבִים שְׁבִּים יְשִּבִים שְׁבִּים שְׁבִּים וְאַבִּים נְשְׁבִּים וְעָבִים מְשְׁבֵּוֹ וַהְשָּבוֹ וְיִבְּיִם וְשְבִּים וְעַבִּים וְעָבִים מְשְׁבֵּוֹ וְבְּבִית וְשְבִּים וְעָבִים שְׁבִּים וְעָבִים מְשְבֵּים וְעָבִים בְּשְּבִּים וְבְּבָּלוֹ וְיְהוֹשְׁעַ בָּן יִיִים בְּשְׁבִּים וְעַבְּים בְּעָבִים שְׁבִּים בְּבִים שְׁבִּים בְּעָבִים מְשְבֵּים וְבַּבָּים וְעִבּים בְּיִבּים וְעִבּים בְּיִבּים וְעִבּים בְּעָבִים וְנִבּים וּבְבָּים וְבַבּים וּבְּבָּים בְּיבּבּל וִיחול להוציא את לוחות הברית מכספת האבן שנותרה עד ימינו שוממה...

ג. בניין המקדש השני מצפון לאבן השתייה לאחר הניסיון להוציא את לוחות הברית - שנכשל:

בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְדָרְיָנֶשׁ הַמֶּלֶךְ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁשִׁי בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ--הָיָה דְבַר-יְהוָה בְּיַד-חַנֵּי הַנְּבִיא אֶל-זְרַבְּבֶּל בֶּן-שְׁאַלְתִּיאֵל פַּחַת יְהוּדָה וְאֶל-יְהוֹשֵׁעַ בֶּן-יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַנְּדוֹל לֵאמֹר כֹּה אָמֵר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר הָעָם הַזָּה אָמָרוּ לֹא עֵת-בּא עֵת-בִּית יָהוָה לָהָבָּנוֹת... (חִנִיאֹי 1-2)

כלומר, בְּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְדָרְיָנֶשׁ = נְעוֹרָא דִי בְּיֹבִ בְּמְדֵין בְּטֵלַת עֲבִידַת בֵּית-אֱלָהָא דִּי בִּירוּשְׁלֶם וַהְוָת בָּטְלָא עַד שְׁנַת תַּרְתֵּין לְמַלְכוּת דָּרְיָנֶשׁ מֶלֶך-פָּרָס... החל להיבנות המקדש השני בידי זְרַבָּבֶל בֶּן-שְׁאַלְתִּיאֵל פַּחַת יְהוּדָה וְיְהוֹשֵׁעַ בֶּן-יְהוֹצֶדָק הַכּּהֵן הַנְּדוֹל – מצפון לאבן השתייה היא הכספת הָאֶבֶן הָראשָׁה... וללא ספק באותם ימים לא היה כל תיעוד נבואי אשר חייב לבנות את המקדש על אבן השתייה. והלא, אם היה תיעוד כזה וודאי זְרַבָּבֶל וִיְהוֹשָׁעַ היו בונים את המקדש על אבן השתייה ולא היה עולה בידיו של הורדוס לבנות מקדש חלופי על אבן זו מבלי לפני כל להרוס קודם לכן את המקדש הבנוי עליה.

ד. הורדוס בנה מקדש חלופי על אבן השתייה – להלן ציטוטים מתוך ויקיפדיה:

הֹרָדוֹס 74לפנה"<u>ס</u> - <u>אלפנה"ס</u> בקירוב, היה <u>מלך יהודה</u> בין השנים <u>75לפנה"ס</u> עד <u>אלפנה"ס</u> ומייסד <u>שושלת בית הורדוס</u> הוא מכונה גם "הורדוס הגדול"...

הורדוס נולד לאחת מן המשפחות המכובדות באדום. סבו, אנטיפס, היה מושל אדום מטעם <u>אלכסנדר ינאי,</u> ואילו אביו <u>אנטיפטרוט</u> הפך ליועצו הראשי והעיקרי של <u>הורקנוס השני</u>. אמו של הורדוס, קיפרוס, הייתה נסיכה ערביה <u>נבטית</u>, שילדה לאנטיפטרוס ארבעה בנים - <u>פצאל</u>, הורדוס, יוסף ו<u>פרורא,</u> ובת - <u>שלומית</u>. יש אומרים שנולד בעיר <u>אשקלון</u>.

יהדותו של הורדוכ

ממצאים ארכאולוגיים מתקופת הורדוס מעידים כי הורדוס נתפש בעיני עצמו ובעיני בני תקופתו כיהודי, באופן התואם את הידוע לנו על גיורם של האדומים. עם זאת, בתקופה מאוחרת הרבה יותר גרסו חכמי התלמוד כי מבחינה הלכתית.
היה הורדוס במעמד <u>עבד כנעני</u> זהו מעין מעמד בינים שבו נמצא אדם שאינו יהודי, אך גם אינו גוי, ולדעת <u>ח"ל</u> הוא חייב רק במצוות שחייבת בהן אישה יהודיה. ראוי לזכור כי הורדוס, ממשיך דרכם הרעיונית של מלכי בית חשמומאי,
לפי ראייתו, אהד באופן מופגן את הצדוקים, ואילו כלפי הפרושים גילה עוינות מובהקת ולא היה אהוד עליהם. ה<u>אמוראים</u>, חכמי התלמוד, שהיו ממשיכי דרכם של הפרושים, כתבו את האמירות הקשות עליו בתלמוד מאות שנים לאחר
המארעות עימה.
ממארעות עימה

שלטונו של הורדוס ביהודה היה מעין תקופת ביניים בין שלטון מלכי <u>בית חשמונאי</u> לבין שלטון הנציבים ה<u>רומאים</u> ,שבה נשלטה יהודה בידי רומא באופן עקיף על ידי הורדוס כמלך <u>וסאל</u>מטעמה של רומא, וכעושה דברה. מעמד זה העניק לו ולממלכתו, יהודה, אוטונומיה רבה, אבל גם מחויבות למלא אחר הוראות השלטון הרומאי. בימיו הפכה יהודה לחלק אינטגרלי, גם אם אוטונומי, של האימפריה הרומית. הורדוס ידוע במיוחד במפעלי הבנייה המפוארים שיזם. הוא בנה מחדש את <u>בית המקדש</u>, והפך אותו ל<u>מבנה מפואר</u>. הוא בנה מחדש את <u>העיר שומרון.</u>

בבית המקדש השני היו חסרים ארון הברית, צנצנת המן לחם שמים שניתן לישראל במדבר <u>,האורים והתומים</u> ומטה אהרן, אבל היו בו המנורה וכלי פולחן נוספים. תחת <u>ארון הברית</u> נותרה רק <u>אבן השתייה</u> שעליה קיימו את המצוות הקשורות ב<u>קודשים ביום כיפור</u>.

ה. חייו הקצרים של מקדש הורדוס מהווים הוכחה כי לא הוכתב לו יעד אמת של עבודת אלהים ואכן רק האגדה על מהות אבן השתייה מאפשרת לשבטים צאצאי אדום הערבים והנבטים המאמינים זה מאות שנים בדת האיסלם לטעון בימינו על זכויות פלסטיניות בהר הבית ובארץ ישראל. ללא ספק התפתחות היסטורית זו אינה יכולה להיות מקרית אלא יש לראותה בעין של "הַמַּאֲמִין לֹא יָחִישׁ" כהתפתחות מכוונת ותואמת נבואת אחרית "וְעַד קַץ מְלְחָמָה נֶחֶרֶצֶת" להיות – "אבן השתייה" = "אֶבֶן בֹחַן" – ביום המשפט האלוהי...

והלא אין שואל ואין שאלות האם היה מלך ושמו הורדוס בּיִרוּשָׁלַם...

ְּוְעָשָׂה יְהוָה צְּבָאוֹת לְכָל-הָעַמִּים בָּהָר הַזֶּה מִשְׁתֵּה שְׁמָנִים מִשְׁתֵּה שְׁמָרִים שְׁמָנִים מְמֵחָיִם שְׁמָרִים מְזֻּקָּקִים וּבְלַע בָּהָר הַזֶּה בְּנִי-הַלּוֹט הַלוֹט עַל-כָּל-הָעַמִּים וְהַמַּפֵּכָה הַנְּסוֹכָה עַל-כָּל-הַגּוֹיִם בִּלַע הַפְּנָת וּמָחָה אֲדֹנִי יְהוָה דְּמְעָה מֵעַל כָּל-פָּנִים וְחֶרְפַּת עַמוֹ יָסִיר מֵעַל כָּל-הָאָרֶץ--כִּי יָהוָה דָּבֶּר... (ישעית כּחִי בּ-6)